

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 877

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 31 octombrie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
197.	— Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului	2–4
779.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului	4
★		
777.	— Decret privind conferirea Ordinului <i>Meritul Industrial și Comercial</i> în grad de <i>Comandor</i>	4
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 409 din 20 iunie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală	5–8
	Decizia nr. 468 din 17 septembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori	8–10
	Decizia nr. 502 din 17 septembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat	11–15
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
775.	— Hotărâre privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2019, pentru orașul Măcin, județul Tulcea	15
ACTE ALE BIROULUI ELECTORAL CENTRAL		
5/H.	— Hotărâre privind interpretarea prevederilor art. 22 alin. (5) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României	16

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2009
privind organizarea și finanțarea rezidențiatului****Parlamentul României adoptă prezenta lege.**

Art. I. — Ordonanța Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 601 din 31 august 2009, aprobată prin Legea nr. 103/2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Cifra de școlarizare pentru rezidențiat este cel puțin egală cu numărul de locuri reprezentând totalul absolvenților de medicină, medicină dentară și farmacie cu diplomă de licență din promoția anului în curs, cumulată cu numărul de posturi conform art. 18, stabilită prin ordin al ministrului sănătății. În cazul în care numărul candidaților care promovează examenul de rezidențiat este mai mare decât cifra de școlarizare inițial anunțată, aceasta se va suplimenta până la repartiția candidaților, astfel încât toți candidații promovați să poată accesa un loc sau un post de rezidențiat. Ministerul Finanțelor Publice asigură resursele financiare necesare școlarizării prin rezidențiat la nivelul cifrelor de școlarizare aprobate.”

2. La articolul 3, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 3. — (1) Ministerul Sănătății organizează admiterea în rezidențiatul pe locuri și pe posturi, prin concurs național, cu tematică și bibliografie unice, în temeiul unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului sănătății.

(2) Concursul național prevăzut la alin. (1) se poate desfășura la nivelul centrelor universitare pe baza acordului dintre Ministerul Sănătății și instituțiile de învățământ superior publice acreditate care au facultăți de medicină, medicină dentară și farmacie.”

3. La articolul 5, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Medicii rezidenți, medicii dentiști rezidenți, respectiv farmaciștii rezidenți care ocupă prin concurs posturi de asistent de cercetare științifică efectuează pregătirea în afara normei de bază, cu păstrarea tuturor drepturilor de rezident.”

4. La articolul 6 alineatul (2), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) la data finalizării programului de pregătire în rezidențiat, certificată de către coordonatorul sau directorul de program de rezidențiat, în baza carnetului de rezident și a caietului de monitorizare a pregătirii rezidentului, dar nu mai devreme de prima sesiune de examene organizată în specialitatea respectivă, după expirarea stagiului minim aferent specialității;”.

5. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) Pregătirea în rezidențiat se desfășoară în mod descentralizat, regional, la nivelul centrelor universitare cu facultăți de medicină, medicină dentară și farmacie acreditate, prin departamentele de învățământ postuniversitar medical, medico-dentar și farmaceutic, inclusiv în cabinete medicale individuale de medicină de familie, precum și în unități sanitare

ale ministerelor cu rețea sanitară proprie sau în unități sanitare aflate în administrarea unităților publice locale.

(2) Instituțiile de învățământ superior cu facultăți de medicină, medicină dentară și farmacie acreditate propun Ministerului Sănătății coordonatorii de program de rezidențiat, directorii de program, precum și responsabili de formare, inclusiv în cabinete medicale individuale de medicină de familie, precum și în unități sanitare ale ministerelor cu rețea sanitară proprie sau în unități sanitare aflate în administrarea unităților publice locale.

(3) Coordonatorul de program trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să fie șef de disciplină, șef de departament, șef de laborator sau farmacist-șef, certificat în specialitatea programului;

b) să fie cadru didactic universitar cu funcție de predare — profesor, conferențiar sau șef de lucrări.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (3), directorul programului de rezidențiat în medicina de urgență trebuie să efectueze gărzi în cadrul unei unități de primiri urgențe și să îndeplinească unul dintre următoarele criterii:

a) să fie cadru didactic universitar — șef de lucrări, conferențiar sau profesor la disciplina medicină de urgență;

b) să fie medic primar medicină de urgență sau medic specialist medicină de urgență, cu rezidențiat în medicină de urgență, cu 5 ani vechime ca specialist în unitatea de primiri urgențe;

c) să fie medic primar anestezie și terapie intensivă, cu 5 ani vechime în unitatea de primiri urgențe.

(5) Pentru programul de rezidențiat în specialitatea medicină de familie sunt nominalizați coordonatori de program cadre didactice universitare — profesor, conferențiar, șef de lucrări în specialitatea medicină de familie, medicină internă sau pediatrie.

(6) Nominalizarea coordonatorilor de program se face de către instituțiile de învățământ superior din domeniul sănătate acreditate și cu avizul colegiilor profesionale.

(7) Listele cu coordonatorii acreditați se revizuiesc anual până la data de 1 noiembrie a fiecărui an.

(8) În cazul în care un coordonator/director de program își suspendă activitatea în condițiile legii, pe o perioadă mai mare de o lună, la propunerea instituțiilor de învățământ superior din domeniul sănătate acreditate în cauză, coordonarea rezidenților va fi preluată temporar de alte cadre didactice sau medici primari în specialitatea respectivă, având titlul de doctor în științe medicale. Dacă suspendarea este mai mare de 6 luni, se numește un alt coordonator/director de program sau rezidenții vor fi redistribuiți altor coordonatori/directori de program disponibili din centrul universitar respectiv, după caz.

(9) Pentru îndeplinirea unor sarcini, activități și responsabilități suplimentare funcției de bază, directorii de program și responsabili de formare în rezidențiat beneficiază de majorarea salariului de bază avut conform prevederilor legale în vigoare pe perioada cât exercită aceste funcții.

(10) Responsabilii de formare din cabinetele medicale individuale de medicină de familie, precum și din unitățile sanitare ale ministerelor cu rețea sanitară proprie sau în unitățile sanitare aflate în administrarea unităților publice locale beneficiază de plata indemnizației prin transfer de la direcțiile de sănătate publică.”

6. La articolul 15, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) După promovarea examenului și după expirarea stagiului minim aferent specialității, ministrul sănătății confirmă prin ordin titlul de medic specialist, de medic dentist specialist sau de farmacist specialist, după caz, în cel mult 30 de zile lucrătoare de la ultima zi a sesiunii de examene organizate pentru specialitatea respectivă.”

7. La articolul 18, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 18. — (1) Rezidențiatul pe post se organizează în trimestrul IV al fiecărui an, în funcție de numărul de posturi solicitate de unitățile sanitare publice din rețeaua Ministerului Sănătății, aflate în administrarea unităților publice locale sau a ministerelor sau instituțiilor cu rețea sanitară proprie, în specialitățile prevăzute de Nomenclatorul specialităților medicale, medico-dentare și farmaceutice pentru rețeaua de asistență medicală.”

8. La articolul 18, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) Medicii, medicii dentiști și farmaciștii care aleg post în specialitate sunt confirmați prin ordin al ministrului sănătății, devenind rezidenți pe post în specialitatea respectivă, cu pregătire în centrul universitar ales.”

9. La articolul 18, alineatul (8) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(8) Obligația prevăzută la alin. (7) se stabilește prin act adițional la contractul individual de muncă, în temeiul prevederilor Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Nerespectarea de către salariat a obligației asumate îl obligă pe acesta la suportarea tuturor cheltuielilor ocazionate de pregătirea sa profesională, precum și la restituirea primei de instalare, proporțional cu perioada nelucrată din perioada stabilită, conform actului adițional la contractul individual de muncă.”

10. La articolul 18, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (8¹), cu următorul cuprins:

„(8¹) Cheltuielile ocazionate de pregătirea profesională se stabilesc pe ani de studii, prin ordin comun al ministrului sănătății și al ministrului educației naționale, pentru fiecare din specialitățile prevăzute de Nomenclatorul specialităților medicale, medico-dentare și farmaceutice pentru rețeaua de asistență medicală.”

11. La articolul 19, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Cuantumul anual al taxei este egal cu cel al cheltuielilor prevăzute la art. 18 alin. (8¹) și se aplică în mod corespunzător ambelor modalități de obținere a celei de-a doua specialități, prevăzute la alin. (1). Acesta se stabilește prin ordin al ministrului sănătății și al ministrului educației naționale și se revizuieste la intervale de minimum 5 ani.”

12. La articolul 22, alineatul (3) se abrogă.

13. La articolul 22¹, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) Coordonatorul de rezidențiat, respectiv directorul de program, precum și îndrumătorul de rezidențiat pot desemna

medici rezidenți titulari în linia de gardă cu acordul scris al acestora, la solicitarea unității sanitare unde se efectuează garda în afara timpului normal de lucru. Orele suplimentare de gardă efectuate de rezidenți peste orele normate se remunerează conform încadrării salariale existente.”

14. Articolul 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 23. — (1) Medicii rezidenți care au finalizat pregătirea în rezidențiat, dar nu au promovat examenul de specialitate, pot fi încadrați cu contract individual de muncă în unități sanitare publice, inclusiv în cabinete medicale individuale, în funcție de specialitatea în care s-a efectuat pregătirea de rezidențiat și sub îndrumarea unui medic cu drept de liberă practică în specialitatea respectivă. În aceste cazuri, încadrarea se va face pe perioadă determinată de un an, cu posibilitate de prelungire anuală, până la maximum 3 ani. Încadrarea se va face pe funcția de medic, cu salarizarea corespunzătoare de rezident ultimul an, în funcție de specialitatea de confirmare.

(2) Prevederea de la alin. (1) se aplică și în cazul medicilor rezidenți pe post. În intervalul prevăzut la alin. (1) se suspendă contractul individual de muncă încheiat pe perioadă nedeterminată cu unitatea sanitară unde medicul rezident a ocupat postul.”

15. După articolul 29 se introduce un nou articol, articolul 29¹, cu următorul cuprins:

„Art. 29¹. — (1) În vederea reatestării competențelor profesionale și redobândirii dreptului de practică sau de liberă practică, după caz, pentru medicii care au întrerupt activitatea profesională sau se află într-o situație de incompatibilitate pe o perioadă mai mare de 5 ani, Colegiul Medicilor din România, prin colegiile teritoriale, încheie cu unitățile sanitare acreditate să desfășoare programe de pregătire în rezidențiat, inclusiv cu cabinetele medicale individuale de medicină de familie, contracte pentru efectuarea stagiului practic pentru medicii în cauză.

(2) Pe perioada stagiului prevăzut la alin. (1), medicii lucrează sub supravegherea și responsabilitatea coordonatorilor de program de rezidențiat, directorilor de program, precum și responsabililor/îndrumătorilor de formare nominalizați conform prevederilor art. 9 alin. (3) sau a unui medic primar acreditat în acest scop de către Colegiul Medicilor din România în cazul medicilor de familie și de medicină generală.

(3) Medicii prevăzuți la alin. (1) au aceleași atribuții și responsabilități ca și medicii rezidenți aflați în ultimul an de pregătire în cazul medicilor specialiști sau, după caz, competențe limitate în cazul medicilor de medicină generală și al medicilor cu competențe limitate.

(4) Pe perioada stagiului, medicii prevăzuți la alin. (1) nu beneficiază de drepturi salariale.

(5) La încheierea stagiului pentru redobândirea dreptului de liberă practică, unitatea sanitară acreditată sau, după caz, cabinetul medical individual de medicină de familie eliberează medicului o adeverință din care rezultă perioada efectuării acestuia și sumarul activităților desfășurate.”

Art. II. — (1) Pentru anul 2019, prin derogare de la art. 2 alin. (3), art. 3 alin. (1), art. 8 alin. (1), art. 9 alin. (3), art. 10 alin. (2) și (3), art. 15 alin. (8), art. 18¹ alin. (1) și art. 19 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 601 din 31 august 2009, aprobată prin Legea nr. 103/2012, cu modificările și completările ulterioare, concursul național pentru admiterea în rezidențiatul pe locuri și

pe posturi se organizează în temeiul unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului sănătății.

(2) Cifra de școlarizare pentru rezidențiat pentru anul 2019 se aprobă prin ordin al ministrului sănătății. Ministerul Finanțelor

asigură resursele financiare necesare școlarizării prin rezidențiat, la nivelul cifrelor de școlarizare aprobate.

(3) Ordinele prevăzute la alin. (1) și (2) sunt opozabile Ministerului Educației Naționale.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
ION-MARCEL CIOLACU

PREȘEDINTELE SENATULUI
TEODOR-VIOREL MELEȘCANU

București, 31 octombrie 2019.

Nr. 197.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea
Ordonanței Guvernului nr. 18/2009
privind organizarea și finanțarea rezidențiatului**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 18/2009 privind organizarea și finanțarea rezidențiatului și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 31 octombrie 2019.

Nr. 779.

★

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind conferirea Ordinului *Meritul Industrial și Comercial*
în grad de *Comandor***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (3), ale art. 7 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Legii nr. 392/2004 privind Ordinul *Meritul Industrial și Comercial* și Medalia *Meritul Industrial și Comercial*,

în semn de apreciere pentru importanța pe care o are pentru sistemul energetic național și pentru rolul său central în asigurarea securității energetice a țării noastre,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Meritul Industrial și Comercial* în grad de *Comandor* Societății Naționale de Transport Gaze Naturale „Transgaz” — S.A. Mediaș.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

București, 30 octombrie 2019.

Nr. 777.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 409**

din 20 iunie 2019

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a)
din Codul de procedură penală**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia-Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procurorul Iuliana Nedelcu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, excepție ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr. 41.901/3/2016 (522/2017) al Curții de Apel București — Secția I penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.108D/2017.

2. La apelul nominal se prezintă personal partea Lazăr lordache, asistată de domniile avocați Viorel Roș și Florin Vieriu, cu împuternicire avocațială la dosar.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului Viorel Roș, care susține că, în realitate, instanța de judecată a criticat nu numai dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, ci și pe cele de la lit. b) din cuprinsul articolului menționat, potrivit cărora instanța respinge acordul de recunoaștere a vinovăției dacă apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau cu pericolozitatea infractorului. Invocă, în acest sens, prevederile art. 31 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, care statuează că, în caz de admitere a excepției, Curtea se va pronunța și asupra constituționalității altor prevederi din actul atacat, de care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate prevederile menționate în sesizare. Astfel, consideră că dispozițiile alin. (1) al art. 485 din Codul de procedură penală sunt neconstituționale în măsura în care nu permit instanței investite cu judecarea acordului de recunoaștere a vinovăției să intervină asupra pedepsei cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord. Susține că dispozițiile art. 485 alin. (1) din Codul de procedură penală încalcă prevederile constituționale ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității și ale art. 126 alin. (1) privind realizarea justiției prin instanțele judecătorești prevăzute de lege, întrucât lipsesc de substanță însăși funcția judiciară, în componenta sa care vizează individualizarea pedepsei, impunând judecătorului să consfințească exclusiv soluția cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord. De fapt, nici măcar procurorul de caz nu este cel care negociază acordul, deoarece, potrivit dispozițiilor art. 478 alin. (4) din Codul de procedură penală, limitele încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției se stabilesc prin avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic

superior. Arată, totodată, că dispozițiile lit. a) și b) ale art. 485 alin. (1) din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului de constituționalitate, dar din perspectiva altor critici, argumentele pe care se fundamentează prezenta excepție de neconstituționalitate fiind substanțial diferite de cele analizate de Curte prin deciziile nr. 893 din 17 decembrie 2015, nr. 690 din 24 noiembrie 2016 și nr. 350 din 11 mai 2017, prin care au fost respinse ca neîntemeiate criticile acolo formulate. Menționează că, de altfel, prin Decizia nr. 893 din 17 decembrie 2015, paragraful 31, Curtea a reținut că prevederile art. 485 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală sunt lacunare. Solicită admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 485 alin. (1) din Codul de procedură penală și depune note scrise.

4. Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, referitoare la critici identice cu cele formulate în prezenta cauză.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 15 iunie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 41.901/3/2016 (522/2017), **Curtea de Apel București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală**. Excepția a fost ridicată, din oficiu, de instanța de judecată cu ocazia soluționării apelului formulat într-o cauză penală în care s-a încheiat un acord de recunoaștere a vinovăției.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, instanța de judecată, autoare a excepției, susține, în esență, că dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală încalcă principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, principiul legalității, precum și realizarea justiției prin instanțele judecătorești prevăzute de lege. Consideră că dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale în măsura în care nu permit instanței de judecată investite cu judecarea acordului de recunoaștere a vinovăției să intervină asupra sancțiunii cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord. Arată că acordul de recunoaștere a vinovăției constituie o procedură specială, care implică, în faza de urmărire penală, o manifestare de voință a inculpatului și a procurorului, în urma căreia se încheie un acord. Acesta apare, astfel, ca un „element de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și inculpat, instanța neputând, cu ocazia verificării acordului, să aplice o altă soluție decât cea asupra căreia s-a ajuns la acord. Așadar, inculpatul are oportunitatea de a negocia cu procurorul condițiile acordului său, participând la procesul decizional referitor la stabilirea pedepsei. Potrivit dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, instanța admite acordul de recunoaștere a vinovăției și pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 480—482 cu privire

la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului. Din textul de lege criticat reiese că instanța de judecată nu poate dispune o altă soluție decât aceea stabilită prin acord, cu excepția situației în care constată că nu au fost respectate dispozițiile legale sau apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului. Aceasta înseamnă că se acordă procurorului dreptul de a fi un veritabil judecător în faza de urmărire penală, iar judecătorului îi revine sarcina de a consfinți acordul doar în termenii impuși. Or, aceasta echivalează, practic, cu lipsa posibilității ca instanța să analizeze sancțiunea din perspectiva temeiniciei în cazul în care ar aprecia că aceasta este nejustificat de aspră, adică lipsește de substanță însăși funcția judiciară, în componenta sa care vizează individualizarea pedepsei, impunând judecătorului să consfințească exclusiv soluția cu privire la care procurorul și inculpatul au ajuns la un acord. Analiza criteriilor în raport cu care se stabilește sancțiunea, prevăzute de dispozițiile art. 74 din Codul penal, este de esența puterii instanței de judecată, presupunând cuantificarea tuturor circumstanțelor săvârșirii faptelor, precum și a circumstanțelor personale ale făptuitorului și, în final, stabilirea pedepsei. Excluderea judecătorului de la posibilitatea unei analize proprii — sub aspectele amintite — transferă, practic, dreptul, dar și obligația instanței de judecată de a stabili pedeapsa către procuror, ceea ce este similar cu înlăturarea judecătorului de la realizarea justiției. Textul de lege criticat contravine, astfel, normelor constituționale care prevăd că justiția se realizează prin instanțele de judecată și impun separarea puterilor în stat, procurorul reprezentând puterea executivă. Arată că și din interpretarea prevederilor art. 3 din Codul de procedură penală — referitor la separația funcțiilor judiciare — rezultă că numai judecătorul este cel care are competența de a stabili o pedeapsă între limitele prevăzute de lege. Instanța face trimitere și la considerentele Deciziei nr. 25 din 17 noiembrie 2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, pronunțată anterior modificării dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016. Prin hotărârea prealabilă mai sus menționată, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că procurorul nu poate, în faza de urmărire penală, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, să rețină dispozițiile art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, cu consecințe directe asupra reducerii limitelor de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită. În acest sens, instanța supremă a motivat că negocierea dintre procuror și inculpat are ca obiect alegerea uneia dintre sancțiunile alternative și stabilirea unei pedepse între minimul și maximum prevăzute de lege, ceea ce implică, din partea procurorului, luarea în considerare a criteriilor de individualizare prevăzute de art. 74 din Codul penal. S-a arătat însă că aceasta nu echivalează cu o veritabilă operațiune de individualizare a pedepsei, ci cu o propunere adresată instanței de judecată, deoarece acordul este supus cenzurii acesteia, instanța fiind cea care, în final, va stabili pedeapsa, potrivit dispozițiilor art. 483—487 din Codul de procedură penală, în urma evaluării tuturor criteriilor de individualizare, putând să aplice chiar și un alt tratament sancționator, fără să creeze însă pentru inculpat o situație mai grea decât cea stabilită prin acordul încheiat între procuror și inculpat.

7. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, invocă jurisprudența Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 350 din 11 mai 2017.

9. **Avocatul Poporului** precizează că își menține punctul de vedere reținut în Decizia nr. 893 din 17 decembrie 2015, în sensul că dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală (în redactarea anterioară intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 18/2016) sunt constituționale.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, modificate prin prevederile art. II pct. 123 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016. Dispozițiile de lege criticate au următorul cuprins: „(1) *Instanța, analizând acordul, pronunță una dintre următoarele soluții: a) admite acordul de recunoaștere a vinovăției și pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480—482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului.*”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, instanța de judecată, autoare a excepției, invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, precum și ale art. 126 alin. (1) privind realizarea justiției prin instanțele judecătorești prevăzute de lege.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că nu poate primi susținerile avocatului părții Lazăr lordache, făcute în ședința publică, în sensul că, în realitate, instanța de judecată, autoare a excepției, a criticat nu numai dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, ci și pe cele de la lit. b) din cuprinsul articolului menționat. Cu privire la aceste susțineri formulate ulterior sesizării Curții, aceasta arată că instanța de contencios constituțional nu poate hotărî asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate direct în fața sa, întrucât, altfel, s-ar încălca prevederile art. 29 alin. (4) teza a doua din Legea nr. 47/1992, conform cărora, în situația în care excepția a fost invocată din oficiu, așa cum este cazul în speță, părțile trebuie să își formuleze susținerile în legătură cu excepția de neconstituționalitate în fața instanței de judecată, iar aceasta este obligată să motiveze excepția ridicată. Așadar, litigiul constituțional se desfășoară numai în limitele determinate prin încheierea de sesizare, fără ca acestea să poată fi modificate de vreuna dintre părți.

15. Referitor la dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, care constituie obiectul prezentei excepții de

neconstituționalitate, Curtea constată că acestea au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la critici similare, și anume prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 595 din 25 iulie 2017, prin care Curtea a respins excepția ca neîntemeiată, invocând în acest sens și Decizia nr. 893 din 17 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 22 februarie 2016, paragrafele 14, 16, 17 și 20.

16. Astfel, prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, citată anterior, Curtea a reținut că, similar judecății în cazul recunoașterii învinuirii, acordul de recunoaștere a vinovăției este o formă simplificată a judecății, care se desfășoară doar pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală. Scopul acestor proceduri abreviate este, așa cum reiese și din Expunerea de motive la proiectul de act normativ al Codului de procedură penală, acela de a responsabiliza părțile din proces, de a degreva instanțele de judecată, de a contribui la înlăturarea unor proceduri greoaie și deseori inutile pentru stabilirea adevărului judiciar, scurtând astfel durata desfășurării procedurilor judiciare. Ambele proceduri se întemeiază pe atitudinea inculpatului, care recunoaște faptele și nu contestă probele administrate în cursul urmăririi penale. În ambele cazuri, argumentele determinante pentru inculpat sunt reprezentate de posibilitatea obținerii unei sancțiuni mai blânde, de scurtarea prezenței sale în fața organelor judiciare, a duratei procesului penal și, implicit, a cheltuielilor generate de desfășurarea procesului penal.

17. Acordul de recunoaștere a vinovăției constituie — așa cum a reținut Curtea Constituțională prin decizia mai sus menționată — o procedură specială, în cadrul căreia se disting două etape: prima implică manifestarea de voință a inculpatului și a procurorului, care trebuie să intervină în faza de urmărire penală, în urma căreia se încheie un acord între procuror și inculpat, ce constituie o veritabilă „convenție de drept penal”. Cea de-a doua etapă se desfășoară în fața instanței de judecată, fără întocmirea rechizitoriului și fără parcurgerea camerei preliminare. Acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat în cursul urmăririi penale este un „element de justiție negociată”, căci felul, cuantumul și modul de executare a pedepsei se stabilesc prin negociere între procuror și inculpat. Instanța verifică acordul de recunoaștere încheiat între procuror și inculpat și, în cazul în care acordul îndeplinește condițiile de legalitate cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului, iar soluția propusă prin acord nu este prea blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau pericolozitatea infractorului, admite acordul și pronunță o soluție de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei; în caz contrar, respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și trimite cauza procurorului în vederea continuării urmăririi penale. În acest fel, inculpatul are oportunitatea de a negocia cu procurorul condițiile acordului său, participând astfel la procesul decizional de stabilire a pedepsei, beneficiu ce nu mai este prevăzut la soluționarea cauzei după sesizarea prin rechizitoriu.

18. De asemenea, prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, citată mai sus, Curtea a invocat și Decizia nr. 690 din 24 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 22 februarie 2017, paragrafele 27, 29 și 30, prin care a statuat că reglementarea acordului de recunoaștere a vinovăției, în ansamblul său, chiar și prin raportare la modalitățile în care acesta este prevăzut în legislațiile procesual penale ale altor state, reprezintă opțiunea legiuitorului, în acord cu politica sa penală, și a fost exprimată conform atribuției sale constituționale, stabilite la art. 61 alin. (1) din Constituție, și în marja de apreciere prevăzută de acesta. În ceea ce privește ipoteza stabilirii, prin acordul de recunoaștere a vinovăției, a unei pedepse nejustificat de mari în raport cu gravitatea infracțiunii și

cu pericolozitatea infractorului, Curtea a reținut că reglementarea unei atari ipoteze apare ca fiind nejustificată, având în vedere scopul încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției, acela al soluționării cauzelor penale într-un mod reciproc avantajos atât pentru inculpat, cât și pentru stat, scop ce reiese din interpretarea sistematică a normelor procesual penale ce reglementează această instituție. De asemenea, Curtea a mai constatat că, în condițiile încheierii acordului, inculpatul nu poate fi obligat de către procuror să accepte o soluție pe care o consideră dezavantajoasă, prin impunerea unei pedepse disproporționat de mari în raport cu gravitatea infracțiunii și cu pericolozitatea infractorului. De altfel, în situația în care inculpatul sau procurorul inițiază acordul de recunoaștere a vinovăției, dar negocierile dintre ei eșuează, neajungându-se la o soluție reciproc avantajoasă, procesul penal continuă conform regulilor prevăzute în Codul de procedură penală referitoare la urmărirea penală și la judecată.

19. Astfel, Curtea observă că, prin Decizia nr. 690 din 24 noiembrie 2016, paragraful 31, a reținut că normele procesual penale în vigoare oferă inculpatului garanțiile necesare evitării situației stabilirii, prin acordul încheiat, a unei pedepse nejustificat de mari.

20. Tot referitor la imposibilitatea judecătorului de a interveni asupra acordului prin pronunțarea unei soluții de achitare sau a unei pedepse mai mici decât cea stabilită prin acord, prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, menționată anterior, Curtea a mai reținut că, prin prevederile art. II pct. 121 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016, dispozițiile art. 480 din Codul de procedură penală au fost completate cu un nou alineat, respectiv alin. (4), conform căruia, în cazul încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii, sens în care nu se mai poate pune în discuție o eventuală reindividualizare a pedepsei stabilite prin acord. Prin urmare, nu poate fi primită critica potrivit căreia este încălcat principiul legalității pedepsei, întrucât pedeapsa convenită prin acord nu este decât o reflectare a normelor legale aplicabile.

21. În acest sens, prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, mai sus citată, Curtea a subliniat că acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi încheiat, conform prevederilor art. 478 alin. (1) și ale art. 480 din Codul de procedură penală, după punerea în mișcare a acțiunii penale, cu privire la infracțiunile pentru care legea prevedea pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 15 ani, atunci când din probele administrate rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală și cu privire la vinovăția inculpatului. La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, asistența juridică este obligatorie. Ca efect al încheierii sale, așa cum s-a arătat mai sus, inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei amenzii. În temeiul dispozițiilor art. 478 alin. (1) din Codul de procedură penală, titularii acordului de recunoaștere a vinovăției sunt inculpatul și procurorul, acordul putând fi inițiat, potrivit alin. (3) al aceluiași articol, de oricare dintre aceștia, limitele încheierii sale fiind stabilite prin avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior, conform art. 478 alin. (4) din Codul de procedură penală. Potrivit prevederilor art. 479 din același cod, obiectul acordului îl constituie recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală; acordul privește felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei. Potrivit

dispozițiilor art. 481 și 483 din Codul de procedură penală, acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie în formă scrisă și constituie act de sesizare a instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond. Instanța de judecată admite sau respinge acordul de recunoaștere a vinovăției printr-o procedură publică, la care sunt citați inculpatul, celelalte părți și persoana vătămată, după ascultarea procurorului, a inculpatului și a avocatului acestuia, precum și, dacă sunt prezente, a celorlalte părți și a persoanei vătămate. Sentința astfel pronunțată poate fi atacată cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare, de către procuror, inculpat, celelalte părți și persoana vătămată.

22. Prin urmare, prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, citată anterior, Curtea a reținut că, astfel reglementat, acordul de recunoaștere a vinovăției constituie o instituție de drept procesual penal care nu afectează înfăptuirea justiției, deoarece dreptul procurorului de a iniția acest acord, cu avizul procurorului ierarhic superior, precum și dreptul acestuia de a stabili felul, cuantumul și forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării

pedepsei sunt supuse controlului instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, care poate să admită acordul sau să îl respingă, conform procedurii analizate, iar împotriva sentinței astfel pronunțate părțile interesate pot formula apel. Cu alte cuvinte, actul de justiție se realizează nu prin acordul încheiat între procuror și inculpat, ci prin sentința pronunțată de instanța judecătorească în cadrul controlului exercitat de către aceasta.

23. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin Decizia nr. 350 din 11 mai 2017, mai sus menționată, precum și considerentele care au fundamentat această soluție își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, prin raportare și la prevederile art. 1 alin. (4) privind principiul separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale, ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, precum și ale art. 126 alin. (1) privind realizarea justiției prin instanțele judecătorești prevăzute de lege.

24. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr. 41.901/3/2016 (522/2017) al Curții de Apel București — Secția I penală și constată că dispozițiile art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția I penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 20 iunie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 468

din 17 septembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, excepție ridicată de Societatea Real Westech — S.R.L. din București în Dosarul nr. 18.773/300/2016 al Judecătoriei Sectorului 2 București — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 544D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca

inadmisibilă. În acest sens arată că autoarea acesteia critică împrejurarea că în definiția noțiunii de „consumator” nu este cuprinsă și persoana juridică, or în acest context este vorba despre o omisiune de reglementare ce nu poate fi suplinită de către Curtea Constituțională, având în vedere jurisprudența instanței de contencios constituțional în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 9 decembrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 18.773/300/2016, **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori**, excepție ridicată de Societatea Real Westech — S.R.L. din București într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri prin care se solicită constatarea nulității unor clauze contractuale.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că prevederile criticate, astfel cum au fost modificate în dinamica legislativă, obstrucționează accesul liber la justiție al persoanelor juridice și creează o discriminare a acestora în raport cu persoanele fizice.

6. **Judecătoria Sectorului 2 București — Secția civilă** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul**, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materie, apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 543 din 3 august 2012, care au următorul cuprins: *„(1) Prin consumator se înțelege orice persoană fizică sau grup de persoane fizice constituite în asociații, care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri din afara activității sale comerciale, industriale sau de producție, artizanale ori liberale.”*

12. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 21 referitor la

accesul liber la justiție. De asemenea, prin prisma art. 20 din Constituție cu privire la tratatele internaționale privind drepturile omului sunt menționate prevederile art. 14 referitor la interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. În acest context, având în vedere motivarea autoarei excepției de neconstituționalitate, Curtea reține și prevederile art. 16 din Constituție.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autoarea acesteia critică prevederile legale în vigoare din perspectiva persoanei juridice care nu este inclusă în noțiunea de „consumator” definită ca atare de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000.

14. În acest context Curtea observă că într-adevăr, în forma inițială a Legii nr. 193/2000, astfel cum a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 10 noiembrie 2000, potrivit art. 2 alin. (1), prin „consumator” se înțelegea „orice persoană fizică sau grupuri de persoane fizice, reprezentate de asociații, precum și orice persoană juridică care achiziționează și utilizează sau consumă de la comercianți produse obținute pe baza unui contract sau care beneficiază de serviciile acestora”, fiind inclusă așadar și persoana juridică.

15. Însă, ulterior, prin modificările survenite, mai întâi, prin art. I pct. 1 din Legea nr. 65/2002 pentru modificarea Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 25 ianuarie 2002, au fost excluse persoanele juridice din noțiunea de „consumator”, așadar anterior încheierii contractului în discuție din cauza de față (20 decembrie 2007).

16. De asemenea, prin art. VI pct. 1 din Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899 din 28 decembrie 2007, lege care transpune prevederile Directivei 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului, și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE) nr. L 149 din 11 iunie 2005, prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 au fost modificate, dându-li-se forma avută în prezent și criticată de autoarea excepției de neconstituționalitate.

17. Față de această împrejurare, prin Decizia nr. 455 din 22 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 755 din 21 septembrie 2017, paragraful 21, Curtea a arătat că legiuitorul a fost determinat să adopte această soluție juridică pentru a respecta termenii unei directive a cărei transpunere era obligatorie, aspect constat și prin Decizia nr. 245 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 546 din 20 iulie 2016, prin care a arătat că prevederile legale criticate din Legea nr. 193/2000 reprezintă transpunerea Directivei nr. 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii; în art. 2 lit. b) din această directivă se prevede că prin „consumator” se înțelege orice persoană fizică ce, în cadrul contractelor

reglementate de directivă, acționează în scopuri care se află în afara activității sale profesionale.

18. În acest context Curtea observă că prevederile criticate au mai format obiectul controlului de constituționalitate, în raport cu critici și prevederi constituționale similare, respectiv art. 16 și art. 21 din Constituție, sens în care este Decizia nr. 455 din 22 iunie 2017, precitată, prin care instanța de contencios constituțional a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate. Cu acel prilej Curtea a arătat că persoanele juridice prezintă anumite particularități, ele fiind constituite în scopul desfășurării unei anumite activități, au patrimoniu propriu, organe de conducere, drepturi și obligații reglementate prin Legea societăților nr. 31/1990, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004, și, implicit, posibilități sporite de acțiune în vederea analizei cu atenție a unor eventuale clauze abuzive. Persoanele juridice se înființează pe baza unei ficțiuni juridice în virtutea căreia dobândesc personalitate juridică. Persoanele juridice nu se pot compara însă cu persoanele fizice, între cele două existând deosebiri fundamentale de regim juridic, cum ar fi momentul dobândirii capacității de folosință și de exercițiu sau desfășurarea activităților autorizate.

19. Cu privire la art. 16 alin. (1) din Constituție referitor la egalitatea în fața legii, Curtea a statuat, prin Decizia Plenului nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, că principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice. De asemenea, art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane, dar și necesitatea lui (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002,

și Decizia nr. 401 din 15 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 28 din 10 ianuarie 2017, paragraful 21).

20. Raportând considerentele de principiu cu privire la egalitate, la problematica supusă controlului de constituționalitate, prin Decizia nr. 455 din 22 iunie 2017, paragrafele 21 și 22, Curtea a reținut că prevederile Legii nr. 193/2000 sunt aplicabile contractelor de adeziune încheiate între profesioniști și consumatori, iar poziția de dezechilibru între consumator și profesionist este de natură să justifice prevederile legale criticate și că, în acord cu jurisprudența sa și cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite, iar un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice în mod rațional și obiectiv (a se vedea Decizia nr. 513 din 20 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 598 din 11 iulie 2006). Or, profesioniștii nu se află în aceeași situație juridică cu aceea a consumatorilor (a se vedea Decizia nr. 525 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 64 din 25 ianuarie 2019, paragraful 15).

21. În aceste condiții, Curtea a constatat că încadrarea în sfera normativă a textelor legale criticate numai a persoanelor fizice nu este de natură să încalce prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în fața legii (a se vedea Decizia nr. 525 din 17 iulie 2018, paragraful 13, și Decizia nr. 455 din 22 iunie 2017, paragraful 20).

22. Prin urmare, având în vedere faptul că pretinsa discriminare este susținută din perspectiva accesului liber la justiție al celor două categorii de persoane — fizice și juridice, ca o consecință logică ce decurge din considerentele de mai sus, nu se poate reține nici pretinsa încălcare a art. 21 (a se vedea paragraful 23 al Deciziei nr. 455 din 22 iunie 2017) și nici a art. 20 din Constituție, coroborat cu art. 14 referitor la interzicerea discriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

23. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în aceste decizii își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

24. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Real Westech S.R.L. din București în Dosarul nr. 18.773/300/2016 al Judecătorei Sectorului 2 București — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătorei Sectorului 2 București — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 septembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochintu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 502

din 17 septembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 113 din Legea nr. 51/1995
pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ingrid Alina Tudora	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, excepție ridicată de Vasile Dumitru în Dosarul nr. 5.380/2/2013* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.609D/2017.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 4 iulie 2019, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa, și au fost consemnate în încheierea de ședință din acea dată, când s-a amânat pronunțarea asupra cauzei în data de 10 iulie 2019, pentru a se permite depunerea concluziilor scrise de către autorul excepției de neconstituționalitate. La această dată, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, în temeiul art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, Curtea a amânat pronunțarea pentru 11 iulie 2019, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, în temeiul dispozițiilor art. 57 și art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea a amânat pronunțarea pentru data de 17 septembrie 2019, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Încheierea din 21 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 5.380/2/2013*, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.** Excepția a fost invocată de Vasile Dumitru cu ocazia soluționării cererii formulate într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ, respectiv a Rezoluției nr. 828/IJ/546/DIJ/2013 din 10 iunie 2013, emisă de Inspekția Judiciară, pe care o consideră „lipsită de obiectivitate”.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile criticate din Legea nr. 51/1995, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 255/2004, sunt abuzive și au caracter retroactiv. Arată, astfel, că art. 113 din Legea nr. 51/1995 a dezvoltat un conflict între cele două Uniuni Naționale ale Barourilor din România la nivel național și internațional, apreciind, în acest sens, că reglementarea criticată încalcă principiul fundamental al neretroactivității, întrucât orice lege își produce efectele doar de la data intrării în vigoare, excepție făcând legea penală mai favorabilă, în acest sens fiind și art. 1 din Codul civil, potrivit căruia „*legea dispune numai pentru viitor, ea nu are putere retroactivă*”, deci o lege civilă se aplică numai situațiilor ce se ivesc după adoptarea ei, iar nu și

situațiilor anterioare, trecute. Consideră, totodată, că reglementarea criticată contravine și principiului liberei asocieri, consacrat de art. 40 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia oamenii sunt liberi să adere la o asociație, la un partid sau la o entitate juridică și nu pot fi constrânși să accepte să facă parte din U.N.B.R.-ul cutumiar, principiului dreptului la apărare, potrivit căruia oamenii au dreptul constituțional de a-și alege avocatul în care au deplină încredere, raportat la nevoile și valorile lor morale, sociale și financiare, principiului dreptului la muncă, potrivit căruia oamenii sunt liberi să aleagă munca pe care doresc să o presteze după ce au terminat un curs, o facultate sau master și nu pot fi obligați să presteze o profesie doar dacă fac parte din „U.N.B.R.-ul cutumiar”, precum și principiului autorității de lucru judecat, întrucât, odată obținut un drept, acesta este câștigat și nu poate fi desființat printr-o lege sau printr-o nouă judecată. Acest principiu este destinat să asigure stabilitatea raporturilor juridice și să dea eficiență activității instanțelor judecătorești (art. 1.201 din Codul civil).

5. Arată că de mai bine de 12 ani există o dualitate în ceea ce privește forma de organizare a corpurilor de avocați din țara noastră, și anume, Uniunea Națională a Barourilor din România — tradițională și Uniunea Națională a Barourilor din România, varianta Bota, în care sunt înscrise singurele barouri legale din România, ce dețin acte de înființare conform legislației în vigoare. Susține că membrii „baroului tradițional”, deși nu dețin niciun act de înființare, așa cum prevede legislația în vigoare, sunt totuși admiși în instanțe, ba mai mult, au întâietate de multe ori în fața celorlalți avocați din baroul legal înființat Bota, ceea ce denotă „injustețea justiției din țara noastră”.

6. Autorul excepției susține că, potrivit Constituției României, natura juridică a oricărei persoane juridice este dată de natura proprietății sale. Astfel, în condițiile existenței proprietății publice, avem de-a face cu persoane juridice de drept public, iar în condițiile existenței proprietății private, avem de-a face cu persoane juridice de drept privat. Arată că, potrivit art. 48 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, patrimoniul și bugetul propriu ale baroului se realizează din contribuția avocaților în cotele stabilite de consiliul baroului, așa încât baroul este o entitate juridică de drept privat. De asemenea, potrivit art. 48 alin. (1) din același act normativ, baroul este constituit din toți avocații dintr-un județ, astfel că, fiind vorba despre o persoană juridică de drept privat, aceasta se supune reglementărilor prevăzute de Decretul nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice și persoanele juridice, Legea nr. 21/1924 pentru persoanele juridice (asociații și fundații) și Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

7. Învederează faptul că, potrivit art. 1 din Legea nr. 50/1995, profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonome, iar din coroborarea cu art. 48 din aceeași lege, este evident că ne aflăm în prezența unei organizații profesionale care se constituie în baza dreptului constituțional la liberă asocieri. Chiar dacă legiuitorul român recunoaște că aceste entități „*barouri*” au personalitate juridică, apreciază că acest lucru nu este egal cu dobândirea sau acordarea personalității juridice de către acesta. Susține că toate argumentele „*avocaților tradiționali*” potrivit cărora entitatea juridică „*barou*” nu intră sub incidența Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații sunt eronate, iar în

lipsa actelor de constituire în formă autentică și a înregistrării persoanelor juridice „barouri” în registrul persoanelor juridice al instanțelor judecătorești, apreciază că „barourile tradiționale” au, în prezent, statutul și regimul unor entități nelegal constituite.

8. Prezintă evoluția cronologică a actelor normative de organizare a avocaturii în România, autorul excepției învederează că aceste entități juridice nu au dobândit nici până în prezent personalitate juridică recunoscută de către legiuitor, ceea ce se datorează lipsei de diligență a conducerii acestor „barouri tradiționale” și a conducerii Uniunii Naționale a Barourilor din România de care aparțin și în care sunt înscrise. Or, în acest haos a apărut o alternativă legală la un sistem învechit și semilegal de avocatură, și anume Barourile Bota, respectiv Uniunea Națională a Barourilor din România, varianta Bota, singurele entități cu personalitate juridică atestată prin documente legale și autentice, barou înființat încă din anul 2004. Menționează că în fiecare județ există câte două barouri ce funcționează în paralel și care, evident, nu se recunosc între ele, iar la nivel central există, de asemenea, două Uniuni ale Barourilor din România, una legal înființată, iar cealaltă funcționând în virtutea unei perpetuări istorice a unor caste de avocați, fără a fi înființată legal nici până în prezent.

9. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că prevederile art. 113 din Legea nr. 51/1995 nu contravin principiilor constituționale invocate, întrucât scopul reglementării criticate vizează asigurarea unei asistențe juridice calificate. Astfel, faptul că accesul la profesia de avocat este condiționat de satisfacerea anumitor cerințe nu poate fi privit ca o îngrădire a dreptului la muncă sau a alegerii libere a profesiei.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale, concretizată, spre exemplu, prin deciziile nr. 1.134 din 13 septembrie 2011, nr. 412 din 8 octombrie 2013 sau nr. 158 din 14 martie 2017, prin care s-a statuat că profesia de avocat poate fi exercitată doar de un corp profesional selectat și funcționând după reguli stabilite de lege, iar această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată ca fiind neconstituțională, având în vedere că scopul ei este asigurarea unei asistențe juridice calificate, iar normele în baza cărora funcționează nu contravin principiilor constituționale. Faptul că accesul la profesia de avocat este condiționat de satisfacerea anumitor cerințe nu poate fi privit ca o îngrădire a dreptului la muncă sau a alegerii libere a profesiei.

12. Arată, de asemenea, că interdicția înființării de barouri cu activitate paralelă cu cea a Uniunii Naționale a Barourilor din România este necesară în societatea românească, având ca finalitate înfăptuirea justiției în condiții de încredere a cetățenilor în sistemul judiciar. Uniunea Națională a Barourilor din România este înființată și își desfășoară activitatea potrivit Legii nr. 51/1995, act normativ ce reprezintă reglementarea specială în materie, nefiind legală înființarea unor barouri paralele în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații. Astfel, deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive, rațiuni care au impus constituirea unor structuri organizatorice unitare și prohibirea constituirii în paralel a altor structuri destinate practicării aceleiași activități, fără suport legal, soluție legislativă ce nu poate fi calificată însă ca venind în contradicție cu dreptul de asociere.

13. **Avocatul Poporului** învederează faptul că reglementarea de lege criticată a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, punctul său de vedere fiind reținut în

deciziile Curții Constituționale nr. 349 din 11 mai 2017 și nr. 412 din 8 octombrie 2013, în sensul conformității acesteia cu Legea fundamentală, punct de vedere pe care îl menține și în prezenta cauză.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, înscrisurile depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie prevederile art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, în forma republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011, care au următorul cuprins:

— Art. 113: „(1) *La data intrării în vigoare a prezentei legi persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.*

(2) *De asemenea, la data intrării în vigoare a prezentei legi încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi.*

(3) *Prevederile alin. (1) și (2) nu se aplică profesiei de consilier juridic, care va fi exercitată potrivit dispozițiilor Legii nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, cu completările ulterioare.*

(4) *Consiliile și decanii barourilor au obligația și autorizarea să urmărească ducerea la îndeplinire a prevederilor alin. (1) și (2) și să ia măsurile legale în acest sens.”*

17. Curtea menționează că în urma republicării Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 440 din 24 mai 2018, textul de lege criticat în cauză, respectiv art. 113, a devenit art. 107, având un conținut normativ identic.

18. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, reglementarea criticată contravine dispozițiilor constituționale ale art. 15 alin. (2) privind neretroactivitatea legii, ale art. 24 privind dreptul la apărare, ale art. 40 alin. (1) privind dreptul de asociere și ale art. 41 alin. (1) privind dreptul la muncă, precum și principiului autorității de lucru judecat.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate din perspectiva criticilor formulate de autorul acesteia, Curtea reține că, așa cum s-a statuat în jurisprudența sa în materie, spre exemplu, Decizia nr. 412 din 8 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 20 noiembrie 2013, avocatura este, în concepția legiuitorului, un serviciu public care este organizat și funcționează pe baza unei legi speciale, iar profesia de avocat poate fi exercitată numai de un corp profesional selectat și funcționând după reguli stabilite de lege. S-a mai reținut că această opțiune a legiuitorului nu poate fi considerată ca fiind neconstituțională, având în vedere că scopul ei este asigurarea unei asistențe juridice calificate, iar normele în baza cărora funcționează nu contravin principiilor constituționale, cei care doresc să practice această profesie fiind datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta. Curtea a constatat, de asemenea, că astfel se explică

de ce condițiile de organizare și exercitare a profesiei de avocat sunt prevăzute într-o lege specială. De altfel, Curtea a statuat că profesia de avocat se poate exercita numai cu respectarea legii, și nu împotriva ei, iar faptul că accesul la profesia de avocat este condiționat de satisfacerea anumitor cerințe nu poate fi privit ca o îngărădire a dreptului la muncă sau a alegerii libere a profesiei.

20. De asemenea, prin Decizia nr. 806 din 9 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 29 din 17 ianuarie 2007, Curtea a statuat că normele în baza cărora funcționează Uniunea Națională a Barourilor din România nu contravin principiilor constituționale, cei care doresc să practice această profesie fiind datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta. Curtea a statuat că dreptul de asociere se poate exercita numai cu respectarea legii, și nu împotriva ei, astfel că nici acest drept, specific prin natura lui profesiilor liberale, nici dispozițiile cuprinse în art. 40 din Constituție nu sunt nesocotite. Deși avocatura este o profesie liberală și independentă, exercitarea sa trebuie să se desfășoare într-un cadru organizat, în conformitate cu reguli prestabilite, a căror respectare trebuie asigurată inclusiv prin aplicarea unor măsuri coercitive, rațiuni care au impus constituirea unor structuri organizatorice unitare și prohibirea constituirii în paralel a altor structuri destinate practicării aceleiași activități, fără suport legal.

21. Prin Decizia nr. 509 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 3 august 2015, Curtea a reținut că organizarea exercitării prin lege a profesiei de avocat, ca de altfel a oricărei alte activități ce prezintă interes pentru societate, este firească și necesară, în vederea stabilirii competenței, a mijloacelor și a modului în care se poate exercita această profesie, precum și a limitelor dincolo de care s-ar încălca drepturile altor persoane sau categorii profesionale. În acest sens, prin Decizia nr. 233 din 25 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 603 din 5 iulie 2004, Curtea a reținut că „legiuitorul are libertatea de a reglementa condițiile în care pot fi constituite, organizate și în care funcționează diferite tipuri și forme de asociație, inclusiv să dispună constituirea obligatorie a unor asociații pentru exercitarea unor profesii ori îndeplinirea unor atribuții de interes public”. Barourile și Uniunea Națională a Barourilor din România sunt asociații profesionale cu un specific deosebit, iar activitatea desfășurată de aceste asociații și de membrii lor este una de interes public, ceea ce impune o reglementare legală mai cuprinzătoare, chiar și în ceea ce privește calitățile membrilor, condițiile de organizare și funcționare, nedemnitatea, incompatibilitățile, răspunderea disciplinară și altele. Așa fiind, prevederile Legii nr. 51/1995 au fost edictate de legiuitor cu scopul de a proteja relațiile sociale referitoare la exercitarea unei profesii liberale, respectiv profesia de avocat, astfel încât aceasta, ca de altfel și alte profesii reglementate de norme speciale, se poate exercita numai cu respectarea legii, și nu împotriva ei. Prin urmare, instituirea, prin legea care reglementează exercitarea profesiei de avocat, a unor obligații pentru cei în cauză, precum și a unor măsuri sancționatoare față de cei ce încalcă regulile prevăzute nu contravine sub niciun aspect dispozițiilor constituționale invocate (a se vedea în acest sens Decizia nr. 472 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 573 din 28 iulie 2016).

22. Curtea învederează astfel că nulitatea actelor de constituire și de înregistrare de barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România, dispusă prin art. 1 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, precum și încetarea de drept a efectelor oricărui act normativ, administrativ sau jurisdicțional prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultantță, reprezentare și asistență juridică contrare prevederilor legale, în temeiul art. 113 alin. (1) și (2) din Legea nr. 51/1995, reprezintă intenția legiuitorului ca profesia de avocat să se exercite numai cu respectarea legii, și nu împotriva ei.

23. În acest context, prin Decizia nr. XXVII din 16 aprilie 2007 privind recursul în interesul legii declarat de procurorul general

al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cu privire la efectele asistării sau reprezentării părților în cadrul procesului penal de persoane care nu au dobândit calitatea de avocat în condițiile Legii nr. 51/1995 privind organizarea și exercitarea profesiei de avocat, modificată și completată prin Legea nr. 255/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 14 noiembrie 2007, s-a statuat că „în art. 1 alin. (2) din Legea nr. 51/1995, modificată și completată prin Legea nr. 255/2004, s-a prevăzut că profesia de avocat se exercită numai de avocații înscriși în tabloul baroului din care fac parte, barou component al Uniunii Naționale a Barourilor din România, denumită în continuare *U.N.B.R.*, iar prin alin. (3) al aceluiași articol s-au interzis expres constituirea și funcționarea de barouri în afara *U.N.B.R.*, sub sancțiunea nulității de drept a acestor acte. Or, câtă vreme dispozițiile din actul normativ arătat, având caracter de lege specială cu privire la modul de exercitare a profesiei de avocat, conțin anumite cerințe imperative, este de la sine înțeles că nu este posibilă îndeplinirea unei asemenea profesii în afara cadrului instituționalizat de acea lege”.

24. De asemenea, prin Decizia nr. 15 din 21 septembrie 2015 privind recursul în interesul legii formulat de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție vizând interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 348 din Codul penal (corespondent al art. 281 din Codul penal anterior), în ipoteza exercitării activităților specifice profesiei de avocat de către persoane care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 816 din 3 noiembrie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție a analizat modul în care au fost reglementate organizarea și exercitarea profesiei de avocat în România. Astfel, au fost enumerate, cronologic, actele normative care au stat la baza organizării profesiei de avocat, în acest sens fiind Legea nr. 1.709 din 4 decembrie 1864 pentru corpul de avocați, Legea din 12 martie 1907 pentru organizarea corpului de avocați, Legea din 21 februarie 1923 pentru organizarea și unificarea corpului de avocați, Legea din 28 decembrie 1931 pentru organizarea Corpului de Avocați, modificată și completată în 1932, 1934, 1936, 1938, 1939 și republicată în 30 martie 1939, Decretul-lege din 26 octombrie 1939 pentru numirea și funcționarea comisiunilor interimare la Uniunea avocaților și la Barourile avocaților din țară, Legea nr. 509 din 5 septembrie 1940 pentru organizarea Corpului de avocați din România, Legea nr. 3 din 17 ianuarie 1948 pentru desființarea Barourilor și înființarea Colegiilor de Avocați din România, Decretul nr. 39/1950 privitor la profesiunea de avocat, Decretul nr. 281/1954 pentru organizarea avocaturii în Republica Populară Română, Decretul-lege nr. 90 din 28 februarie 1990 privind unele măsuri pentru organizarea și exercitarea avocaturii în România și Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, act normativ ce a suferit de-a lungul timpului numeroase modificări, prin care s-a urmărit clarificarea statutului profesiei de avocat și a condițiilor în care se poate accede în profesie.

25. Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut, astfel, că „din succesiunea în timp a actelor normative enumerate mai sus rezultă că formele de organizare la nivel teritorial a profesiei de avocat, indiferent de denumirea acestora («barouri», «colegii»), nu au fost niciodată desființate în România, operațiunea juridică utilizată de legiuitor fiind aceea a transformării persoanei juridice, în sensul că prin același act normativ s-a prevăzut desființarea persoanelor juridice existente, concomitent cu înființarea în locul acestora a unor alte persoane juridice, ca succesoare în drepturi și obligații ale celor dintâi.

Aceeași este situația și în privința formelor de organizare la nivel național («Uniunea Avocaților din România», «Uniunea Barourilor din România», «Uniunea Colegiilor de Avocați din România», «Consiliul Central al Colegiilor de Avocați», «Uniunea Națională a Barourilor din România»), cu singura mențiune că

pentru o scurtă perioadă de timp, între 14 februarie 1950 (data publicării în Buletinul Oficial a Decretului nr. 39/1950) și 21 iulie 1954 (data publicării în Buletinul Oficial a Decretului nr. 281/1954), profesia de avocat a rămas fără o structură organizatorică la nivel național. Din această perspectivă, în România a existat o continuitate a organizării și exercitării profesiei de avocat, iar înființarea persoanelor juridice succesoare s-a făcut direct în temeiul legii, fără nicio altă formalitate ulterioară. Organizarea exercitării prin lege a profesiei de avocat, ca, de altfel, a oricărei activități ce reprezintă interes pentru societate este firească și necesară în vederea stabilirii competenței, a modului și mijloacelor în care se exercită profesia, precum și a limitelor dincolo de care s-ar încălca drepturile altor persoane sau categorii profesionale. Legiuitorul a reglementat prin legi speciale toate activitățile care contribuie la realizarea interesului public, organizându-le în asociații profesionale ce dobândesc personalitate juridică în temeiul acestor legi”.

26. S-a subliniat, totodată, faptul că Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează forme unice și exclusive de organizare profesională a avocaților în România, în sensul că această profesie poate fi exercitată numai de avocați înscrși în barou (existând și funcționând câte un singur barou în fiecare județ), component din Uniunea Națională a Barourilor din România (U.N.B.R.), ca unică structură națională a ordinului profesional al avocaților din România. Mai mult, deși acest lucru era de domeniul evidentei, prin Legea nr. 255/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, s-au interzis în mod expres constituirea și funcționarea de barouri în afara U.N.B.R., sub sancțiunea nulității de drept a actelor de constituire și de înregistrare a acestora [a se vedea art. 1 alin. (3) din Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare]. Totodată, art. 82 alin. (1) și (2) din aceeași lege (devenit art. 113 după republicarea legii) statuează că „la data intrării în vigoare a legii persoanele fizice sau juridice care au fost autorizate în baza altor acte normative ori au fost încuviințate prin hotărâri judecătorești să desfășoare activități de consultanță, reprezentare sau asistență juridică, în orice domenii, își încetează de drept activitatea. Continuarea unor asemenea activități constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale”. De asemenea, de la aceeași dată „încetează de drept efectele oricărui act normativ, administrativ sau juridic prin care au fost recunoscute ori încuviințate activități de consultanță, reprezentare și asistență juridică contrare dispozițiilor prezentei legi”.

27. Așa fiind, prin Decizia nr. 15 din 21 septembrie 2015, precitată, s-a statuat că „persoanele care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor barouri paralele cu cele care ființază în temeiul legii, indiferent dacă acestea au fost/vor fi (fost) constituite după intrarea în vigoare a Legii nr. 255/2004 ori au existat și anterior, dar și-au continuat activitatea ulterior acestei date, au reprezentarea subiectivă a faptului că acționează dincolo de cadrul legal în vigoare, căci acesta are suficientă precizie și claritate pentru a permite destinatarilor ei să îl înțeleagă și să-și conformeze conduita dispozițiilor sale, fiind astfel exclusă posibilitatea invocării erorii, ca o cauză de neimputabilitate prevăzută de art. 30 din Codul penal. Cu alte cuvinte, latura subiectivă a infracțiunii analizate se află în strânsă legătură cu latura ei obiectivă, mai precis cu cerința esențială a exercitării «fără drept» a activităților specifice profesiei de avocat, a cărei îndeplinire conduce la concluzia că o persoană aflată într-o asemenea situație acționează cu intenția de a leza valorile sociale ocrotite prin norma juridică incriminatoare, urmând ca organele judiciare să analizeze *in concreto* vinovăția fiecărei persoane cercetate pentru săvârșirea acestei infracțiuni.”

28. Prin urmare, apare ca fiind evident faptul că singura modalitate legală de exercitare a profesiei de avocat este cea prevăzută de Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și este condiționată de înscrierea în tabloul unui barou component al Uniunii Naționale a Barourilor

din România, formă de organizare profesională unică și exclusivă. Această condiție nu este îndeplinită în cazul persoanelor care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități paralele cu cele care ființază în mod legal și sunt succesoare în drepturi ale celor existente anterior, chiar dacă aceste entități ar utiliza, contrar dispozițiilor legale exprese, denumiri identice. Simpla invocare a prevederilor Legii nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, în deciziile emise de aceste entități nu poate să conducă la concluzia dobândirii calității de avocat în mod legal, în condițiile în care emitentul nu are abilitatea conferită de lege de a organiza examenul de a accede în profesia de avocat, fiind în realitate doar o structură paralelă înființată pentru eludarea dispozițiilor Legii nr. 51/1995, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr. 255/2004. Într-o asemenea ipoteză, este îndeplinită cerința exercitării „fără drept” a activităților specifice profesiei de avocat, esențială pentru existența laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 348 din Codul penal. Sub aspectul laturii subiective, infracțiunea de exercitare fără drept a unei profesii se comite cu intenție directă (când făptuitorul prevede rezultatul faptei sale, urmărind producerea lui prin săvârșirea faptei) sau indirectă (când făptuitorul prevede rezultatul faptei sale și, deși nu-l urmărește, accepta posibilitatea producerii lui). Or, așa cum s-a arătat, Legea nr. 51/1995, republicată, cu modificările ulterioare, reglementează în mod explicit condițiile pe care trebuie să le îndeplinească o persoană pentru a profesa avocatura în România, iar prin modificările aduse odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 255/2004 a fost instituită în mod expres interdicția de a se constitui și de a funcționa barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România, cu referire, de asemenea, explicită la activitățile desfășurate anterior intrării în vigoare a legii, a căror continuare după această dată „constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale”.

29. De altfel, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 255/2004, o parte dintre modificările propuse și adoptate au vizat așezarea barourilor la baza organizării, funcționării și realizării activității avocațiale, ca unică și exclusivă formă de organizare și funcționare a profesiei de avocat, precum și însumarea tuturor barourilor în Uniunea Națională a Barourilor din România, fără puțința de a exista și de a funcționa barouri în afara Uniunii Naționale a Barourilor din România. Realitatea socială care a impus aceste modificări a constat în „practicarea activităților avocațiale de către persoane fără calitate legală”, menționându-se în acest context că „s-au înregistrat chiar cazuri în care instanțe judecătorești au încuviințat prin hotărâri înființarea și funcționarea de asemenea practici ilegale”.

30. În acest context, Curtea Constituțională reține că problema referitoare la modul de exercitare a profesiei de avocat în România a format și obiectul analizei Curții Europene a Drepturilor Omului care, prin Decizia din 12 octombrie 2004 cu privire la admisibilitatea Cererii nr. 24.057/03, prezentată de *Pompiliu Bota împotriva României*, a declarat ca inadmisibilă cererea ce i-a fost adresată de o asociație din România, care a reclamat încălcarea libertății de asociere prevăzută de art. 11 din convenția europeană și a reținut că „printre obiectivele statutare ale asociației figura crearea de barouri, ceea ce contravenea prevederilor Legii nr. 51/1995 care interzice crearea de barouri și exercitarea profesiei de avocat în afara Uniunii Avocaților din România”, aceasta din urmă neputând fi analizată ca o asociație în sensul art. 11 din Convenție, căci „ordinea profesiilor liberale sunt instituții de drept public, reglementate de lege și care urmăresc scopuri de interes general”.

31. Concluzionând, Curtea Constituțională învederează că, în jurisprudența sa constantă în această materie, a subliniat că scopul Legii nr. 51/1995 este asigurarea unei asistențe juridice calificate, iar cei care doresc să practice această profesie sunt datori să respecte legea și să accepte regulile impuse de aceasta. Societatea nu poate îngădui ca anumite profesii, precum aceea de medic, de farmacist sau de stomatolog, să fie practicate de persoane fără calificare și fără răspunderea necesară în caz de

urmări periculoase ori păgubitoare. Faptul că aceleași cerințe, cu aceleași consecințe juridice, au fost impuse și profesiei de avocat este o opțiune a legiuitorului, determinată de o anumită oportunitate, care intră în activitatea de legiferare a Parlamentului.

33. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Vasile Dumitru în Dosarul nr. 5.380/2/2013* al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 113 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 septembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ingrid Alina Tudora

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2019, pentru orașul Măcin, județul Tulcea

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 29 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale pe anul 2019 cu suma de 28.819 mii lei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2019, și alocarea acesteia bugetului local al orașului Măcin, județul Tulcea, pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere privind eliminarea traficului greu din orașul Măcin prin realizarea

investiției „Reabilitarea și extinderea drumului de exploatare DE406”.

Art. 2. — Ordonatorul principal de credite răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor art. 1.

Art. 3. — Ministerul Finanțelor Publice este autorizat să introducă modificările corespunzătoare în volumul și structura bugetului de stat pe anul 2019.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,

Vasile-Daniel Suci

Ministrul finanțelor publice,

Eugen Orlando Teodorovici

București, 28 octombrie 2019.
Nr. 775.

ACTE ALE BIROULUI ELECTORAL CENTRAL

BIROUL ELECTORAL CENTRAL

PENTRU ALEGEREA PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI DIN ANUL 2019

HOTĂRÂRE**privind interpretarea prevederilor art. 22 alin. (5) din Legea nr. 370/2004
pentru alegerea Președintelui României**

Având în vedere dispozițiile art. 22 alin. (5) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „în cazul în care, în urma efectuării operațiunilor prevăzute la alin. (2)—(4), mai există birouri electorale ale secțiilor de votare care nu au cel puțin 5 membri, respectiv președinte, loctiitor și 3 membri, acestea urmează a fi completate cu persoane din rezerva aflată la dispoziția președintelui biroului electoral județean sau al sectorului municipiului București, după caz, prin tragere la sorți, cu respectarea prevederilor art. 21 alin. (8)”,

ținând cont de faptul că dispozițiile art. 22 alin. (5) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu au fost corelate cu prevederile art. 21 din același act normativ, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 148/2019, privind modificarea și completarea unor acte normative în materie electorală,

constatând că reglementarea referitoare la rezerva aflată la dispoziția președintelui biroului electoral a devenit caducă, în prezent funcționând corpul experților electorali, reglementat de art. 16 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare faptul că, în privința desemnării președinților și loctiitorilor birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară, art. 21 din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu reglementează procedura de urmat, ci încorporează, în alin. (2), o normă de trimitere la dispozițiile art. 15 din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora desemnarea acestora se realizează prin „tragere la sorți computerizată, organizată la nivel județean sau al municipiului București (...) dintre persoanele înscrise în corpul experților electorali, cu domiciliul sau reședința în județul respectiv, pe baza criteriului apropierii domiciliului sau reședinței de sediul secției de votare (...)”,

văzând și dispozițiile art. 120 alin. (1) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „prevederile prezentei legi privind corpul experților electorali, membrii birourilor electorale (...) se aplică în mod corespunzător alegerilor pentru Președintele României (...)”,

în condițiile în care operațiunile de desemnare a președinților și loctiitorilor birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară urmează a se realiza, la alegerile pentru Președintele României, în condițiile prevăzute de art. 15 din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, iar exigențele regulii „ubi eadem est ratio, ibi eadem solutio esse debet” impun ca operațiunile de completare a acestor birouri să se realizeze în aceleași condiții,

în temeiul art. 17 alin. (4) din Legea nr. 370/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Biroul Electoral Central hotărăște:

Art. 1. — Art. 22 alin. (5) din Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se interpretează ca făcând trimitere la Corpul experților electorali și la prevederile art. 15 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei

Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 2. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Biroului Electoral Central,
Adina-Georgeta Nicolae

București, 29 octombrie 2019.
Nr. 5/H.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

